

Черниш Олександр Васильович

Аспірант кафедри політології

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

<https://orcid.org/0009-0002-9046-5663>

e-mail: o.chernysh@gmail.com

**ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА
ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ**

Резюме

У статті досліджено ключові напрями впливу інформаційних технологій на суспільну свідомість, включаючи зміну характеру спілкування, поширення інформації, трансформацію новинного споживання та освітніх практик. Проаналізовано роль соціальних мереж як головного посередника у формуванні суспільної думки, зокрема їхню здатність одночасно об'єднувати спільноти та сприяти сегрегації у вигляді інформаційних «бульбашок». Доведено, що інформаційні технології впливають не лише на доступ до знань, а й на сам характер мислення й оцінювання подій, зокрема через персоналізовані алгоритми, які формують індивідуальний інформаційний простір. Виявлено тенденцію до поверхневих соціальних зв'язків та цифрової ізоляції в умовах переваги віртуального спілкування над особистим. Розкрито етичні виклики цифрової епохи, серед яких — проблема захисту персональних даних, загроза маніпуляцій через алгоритми та відповідальність користувачів і розробників ІТ-середовищ. Встановлено позитивний вплив ІТ на демократизацію освіти та розвиток наукових досліджень завдяки зростанню доступності знань через цифрові платформи. Висвітлено як переваги, так і ризики цифровізації, що впливають на формування суспільної свідомості. Зроблено висновок про необхідність осмисленого і відповідального використання інформаційних технологій з метою гармонійного розвитку особистості й суспільства.

Ключові слова: інформаційні технології, суспільна свідомість, соціальні мережі, громадська думка, цифровізація, етика, персоналізація контенту.

Вступ

У сучасну епоху інформаційні технології (ІТ) стали невід’ємною частиною повсякденного життя, справляючи глибокий вплив на суспільну свідомість, форми комунікації, способи отримання знань та самосвідомість особистості. Інтернет, мобільні застосунки, соціальні мережі, штучний інтелект – всі ці елементи кардинально змінили наше сприйняття дійсності та способи взаємодії з світом. Сучасні технології не лише прискорили обмін інформацією, але й призвели до суттєвих змін у суспільній думці. Питання місця та ролі інформаційних технологій в житті людства досліджують такі фахівці як: Рене ДіРеста, Філіп Н. Говард, Джина Нефф, Гелен Маргеттс, Брюс Бімбер, Мануель Кастельс, Саллі Уайатт, Нгуен Мінь Нгок, Ейтан Бакші, Ітамар Розенн, Камерон Марлоу, Лада Адамік, Шамілішвілі, І., Сабашвілі, Г., Юрій Шевчук, Олександр Бурмагін, Володимир Кондратюк, Олена Гук, Ігор Розкладай, Віктор Трегубов, Оксана Мороз, Євген Глібовицький, Микола Рябчук та інші.

Метою нашого дослідження є з’ясувати, яким чином інформаційні технології формують сучасне світосприйняття, впливають на характер соціальних відносин та трансформують культурні практики. Ми прагнемо проаналізувати, як цифрові платформи, соціальні мережі та алгоритмічні системи змінюють не лише спосіб отримання та поширення інформації, а й глибші аспекти людської взаємодії, ідентичності та культурного самовираження. Особливу увагу буде приділено впливу ІТ на формування громадської думки, суспільних норм і цінностей у глобальному та локальному контекстах.

Методи дослідження

Для досягнення мети дослідження було застосовано комплекс методів, зокрема такі методи як системний, діалектичний, історичний, порівняльний та контент-аналіз. Системний метод дозволив комплексно проаналізувати інформаційні технології як багатокомпонентний феномен, що включає технічні, соціальні, культурні та комунікативні аспекти. Діалектичний метод допоміг виявити суперечності та взаємозалежності у процесах цифровізації, зокрема, між свободою інформації та загрозою маніпуляції, між відкритістю мереж і зростанням цифрової ізоляції. Історичний підхід дозволив прослідкувати зміни у способах комунікації, поширення знань та структуруванні громадської думки з появою нових технологій. Порівняльний метод застосовано для зіставлення традиційних та цифрових засобів комунікації, медіаспоживання, форм соціальної взаємодії. Використання контент-аналізу допомогло з вивченням змісту інформаційних потоків у соціальних мережах, цифрових платформах і медіа. Метод дав змогу виявити ключові теми, дискурси, маніпулятивні практики та механізми формування громадської думки в цифровому середовищі.

Результати дослідження

Інформаційні технології – це сукупність технологій, що використовуються для створення, обробки, збереження, передачі й використання інформації з допомогою комп'ютерних систем, програмного забезпечення, мережевого обладнання. За останні десятиліття відбувся значний розвиток технологій, що дало можливість створити потужні засоби для спілкування та обробки даних. ІТ пройшли шлях від обчислювальних машин до глобальних мереж штучного інтелекту. Сучасний інтернет, смартфони та різні цифрові платформи корінним чином змінили способи комунікації та передачі інформації. Відбулася децентралізація інформаційного впливу – кожен користувач може стати джерелом інформації. Як зазначає Мануель Кастельс, «інформаційні технології відіграють ключову роль у побудові глобальної мережі та економіки знань» [1, с.162].

З розвитком інтернету та мобільних технологій світ став більш зв'язаним. З'явилась можливість майже миттєво обмінюватися інформацією з людьми по всьому світу, отримувати доступ до величезних масивів знань та брати участь в глобальних заходах чи подіях. Кастельс підкреслює: «Технологічна революція змінює суспільні структури, руйнуючи попередні форми політичної, соціальної та економічної організації» [1, с. 49].

Інформаційні технології значно покращили доступність інформації. Раніше знання були обмежені певними джерелами, такими як книги, газети та телебачення, які піддавалися цензурі або маніпуляції. На сьогоднішній день будь-яка людина, що має доступ до інтернету, може знайти інформацію на довільну тему, а також висловити свою думку та впливати на громадську думку. «Онлайн технології соціальних мереж дозволяють індивідуумам одночасно ділитися інформацією з будь-якою кількістю однолітків» [2, с. 523].

Соціальні мережі стали важливими платформами для спілкування, обміну досвідом та формування громадської думки. Платформи, такі як Facebook, Instagram, Twitter, Тік-Ток та інші, дозволяють людям взаємодіяти один з одним, ділитися подіями із свого життя, а також висловлювати свої політичні, культурні та соціальні погляди. Завдяки згаданим платформам, а також новим формам блогерства та подкастів, громадяни мають змогу не лише отримувати новини, але й активно долучатися до їх обговорення та формування громадської думки. Інформація поширюється швидко, а контент може бути вірусним, досягаючи мільйонів людей за лічені години. «Цифровізація призвела до популярності соціальних медіа, що змінили способи поширення інформації та формування громадської думки» [3, с. 578]. Онлайн-ЗМІ мають значний вплив на сприйняття громадянами різних подій та явищ. Тепер ми маємо доступ до новин в реальному часі, що дозволяє нам бути в курсі подій і безпосередньо формувати

свою думку на основі актуальної інформації. Однак не завжди ці джерела інформації об'єктивні або повністю правдиві.

Інформаційні технології сприяють розвитку політичної активності. Платформи для онлайн-петицій, групи для обговорення соціальних та політичних ініціатив, а також мобільні додатки для організації протестів і збору підписів дають громадянам інструменти для активної участі в суспільних процесах. Завдяки Інтернету, люди мають можливість долучатися до колективних дій, ініціювати зміни, брати участь у виборах або волонтерських проєктах. Дослідження показують, що лідери думок, які мають значну кількість підписників та високий рівень залученості аудиторії, відіграють важливу роль у впливі на погляди своїх послідовників [4, с.183.]. Ці лідери можуть поширювати інформацію, формувати наративи та мобілізувати громадську підтримку певних ідей чи кандидатів. Крім того, рекомендації новин, що надходять від цих впливових осіб у соціальних мережах, мають значно більшу ймовірність бути сприйнятими та поширеними серед їхньої аудиторії, ніж новини з традиційних джерел або від менш впливових користувачів [5, с. 527]. Таким чином, соціальні мережі стали потужним інструментом для політичного маркетингу та формування суспільної свідомості. Аналіз активності користувачів у соціальних мережах стає все більш важливим інструментом для прогнозування електоральних результатів та розуміння суспільних настроїв [6, с. 333]. Українські приклади – зокрема кампанії 2019 року – підтверджують високу ефективність цифрової присутності кандидатів. За словами М. Рябчука, соціальні мережі стали інструментом не лише мобілізації, а й маніпуляції виборцями [7].

Велика кількість даних, що генеруються користувачами, включаючи їхні "лайки", коментарі, репости та згадки, може надавати цінну інформацію про рівень підтримки різних політичних сил та настрої виборців. Коментарі в Інтернеті, обговорення на форумах та активність у соціальних мережах є важливими джерелами для вимірювання та аналізу громадської думки. Ці дані в реальному часі відображають широкий спектр думок, емоцій та настроїв суспільства з різних питань. Аналіз цих даних може надавати цінну інформацію для політиків, дослідників та бізнесу щодо реакції громадськості на певні події, політичні рішення чи маркетингові кампанії. Однак, важливо враховувати методологічні складності аналізу цих даних, включаючи проблему репрезентативності вибірки користувачів соціальних мереж та ризик маніпулювання громадською думкою через штучну активність.

Формування громадської думки є складним процесом, що включає взаємодію між традиційними засобами масової інформації (телебачення, радіо, газети) та соціальним впливом в онлайн-середовищі. Традиційні медіа все ще відіграють важливу роль у встановленні порядку денного та

формуванні основних наративів, але соціальні мережі стають все більш важливим каналом для поширення та обговорення інформації, а також для формування первинних реакцій та думок. Взаємодія між цими двома сферами може посилювати або послаблювати вплив певних повідомлень на громадську думку. Українські дослідники, зокрема О. Мороз, підкреслюють, що вітчизняна специфіка соціальних мереж полягає в одночасному співіснуванні як громадянського активізму, так і маніпулятивного контенту. О. Мороз наголошує на необхідності медіаграмотності як чинника протидії маніпуляціям [8, с. 115].

Разом з тим, соціальні мережі мають і свої негативні сторони. Вони створюють ілюзію близьких та глибоких взаємовідносин, хоча в дійсності багато з цих зв'язків є досить поверхневими, які часто не переходять в реальні відносини. Кількість контактів не гарантує глибини спілкування, а постійна присутність у цифровому середовищі може призводити до самотності, депресії та відчуження. Це може призвести до цифрової ізоляції, коли люди проводять забагато часу у віртуальній реальності, втрачаючи реальний контакт з оточенням. Досить часто користувачі на цих платформах представляють ідеалізований образ свого життя, що може викликати у інших почуття неповноцінності або соціальної ізоляції.

Інформаційні технології, в першу чергу через мобільні телефони та месенджери, забезпечують миттєвий зв'язок між людьми. В умовах глобалізації це стало важливим інструментом для подолання географічних та часових бар'єрів. Люди можуть підтримувати зв'язок, працювати, навчатися та спілкуватися з друзями і колегами в будь-якій точці світу. Але постійна доступність може мати й негативний вплив. Ера «постійного зв'язку» породжує стрес та тривожність, коли людина завжди знаходиться під тиском необхідності завжди бути на зв'язку та оперативно відповідати на сповіщення.

Сучасні інформаційні технології значно змінили способи розповсюдження новин. Інтернет став основним джерелом інформації для багатьох людей. В той же час, класичні ЗМІ поступилися місцем блогерам, незалежним журналістам, які можуть напряму впливати на громадську думку. Як стверджує Н'ок «Еволюція соціальних медіа значно змінила спосіб доступу людей до щоденних новинних оновлень. Замість того, щоб купувати друковані газети, все більше людей отримують новини через соціальні медіа, такі як Facebook, Twitter, YouTube, BuzzFeed та інші» [9, с. 58]. Цифрові медіа змінюють способи поширення новин: користувачі не лише споживають, але й поширюють інформацію. Це підвищує темп інформаційного обміну, проте послаблює редакційну перевірку. Довіра до джерела часто визначається не його надійністю, а емоційним. З іншого боку, постійне бажання до швидкості новин сприяло збільшенню кількості неперевіреної

інформації, що створює ризик розповсюдження фейкових новин та маніпуляцій. Розповсюдження фейкових новин стає одним із найнебезпечніших наслідків розвитку інформаційних технологій. Завдяки алгоритмам для просування певних матеріалів, платформи можуть впливати на громадську думку, поширюючи недостовірну інформацію або маніпулюючи фактами. Найбільшого поширення це явище набуло у політичній сфері, де дезінформація може вплинути на вибори та громадські настрої. Алгоритми соцмереж поширюють інформацію, яка викликає емоційний резонанс, незалежно від її правдивості. Це дозволяє створювати наративи, що впливають на виборців [10, с. 117]. У контексті виборчих процесів це може проявлятися у формі фейкових новин про кандидатів, їхні ймовірні кримінальні зв'язки або сфабриковані скандали. Під час військових конфліктів поширюються неправдиві повідомлення про військові успіхи однієї зі сторін та значні втрати іншої. Візуальний контент, такий як емоційно забарвлені зображення та відеоматеріали, часто використовується для підвищення переконливості дезінформаційних повідомлень. Д. Кулеба у своїх виступах неодноразово вказував на використання технологій для ведення інформаційних атак проти України. Інформаційний фронт є не менш важливим за військовий у сучасній війні, де цифрові технології використовуються для поширення пропаганди та підриву національної єдності [11].

Алгоритми соціальних мереж, які пропонують користувачам контент в залежності від їхніх вподобань та попередніх дій, часто призводять до створення так званих «ехо-камер». Суть цього явища полягає в тому, що коли людина отримує інформацію, яка відповідає її поглядам, стає ще більше впевненою в своїй правоті, що сприяє поляризації суспільства та збільшує поділ людей за політичними та соціальними питаннями. Ці алгоритми, націлені на максимізацію залученості, схильні показувати контент, який відповідає попереднім вподобанням користувача, що призводить до їхньої ізоляції від альтернативних точок зору [12, с. 219]. Тривалий перегляд новин, пов'язаних з певною політичною силою, призводить до подальшої фільтрації інформаційного потоку на користь цієї сили. В результаті користувач може опинитися в "бульбашці", де домінує однібока інформація, що ускладнює сприйняття різноманітних поглядів. Це середовище сприяє посиленню радикальних переконань та ускладнює конструктивний діалог. Використання емоційно забарвлених повідомлень, візуальних матеріалів та аудіовізуального контенту є ефективним методом впливу на почуття та реакції користувачів. У конфліктних ситуаціях можуть поширюватися графічні відео для викликання гніву або страху. Наративи про "героїчні вчинки" здатні викликати патріотичні почуття. Емоційні маніпуляції часто обходять раціональне мислення, спонукаючи до імпульсивних дій та прийняття рішень на основі емоційного стану, а не критичного аналізу.

Використання інформаційних технологій значною мірою впливає на психіку та особистісний розвиток. Постійний доступ до інформації, а також необхідність бути на зв'язку, сприяють інформаційному перенавантаженню, коли людина не встигає переосмислювати увесь величезний масив даних, що надходять. Це може викликати стрес, стривоженість та проблеми з концентрацією. Таким чином інформаційне перенавантаження стає одним із найсерйозніших викликів для сучасної людини. Цифровізація щоденного життя супроводжується зростанням кількості психоемоційних викликів, серед яких провідне місце займають інформаційна перевантаженість, тривожність та залежність від гаджетів. Постійна присутність у цифровому просторі сприяє формуванню феномену FOMO (Fear of Missing Out — страх упустити щось важливе), що провокує підвищену соціальну тривожність та знижує здатність до концентрації уваги.

Особливо чутливими до таких впливів є діти та підлітки. Вони формують свою ідентичність у цифровому середовищі, де панують інші норми соціальної взаємодії. Надмірне використання соціальних мереж може призводити до зниження самооцінки, депресії та розладів сну [5, с. 191]. З іншого боку, цифрові технології відкривають нові можливості для самовираження, навчання та творчості, особливо в умовах дистанційної освіти та онлайн-культурних платформ.

Культурні практики також зазнають суттєвих змін. Медіаконтент — фільми, музика, меми, блоги — став глобальним продуктом, який швидко розповсюджується без географічних або мовних бар'єрів. Це сприяє культурній глобалізації, але водночас може витіснити локальні традиції та уніфікувати культурну ідентичність [13, с. 178]. Діджиталізація культури змінює механізми її споживання: все більше культурних продуктів створюється у форматі коротких відео, інтерактивних історій чи віртуальної реальності, що формує нові естетичні стандарти та звички аудиторії.

Таким чином, вплив ІТ на психіку та культуру є амбівалентним: з одного боку, вони відкривають нові можливості для розвитку особистості й культурної експресії, з іншого — породжують нові ризики та виклики, які потребують комплексного осмислення і відповідного реагування на рівні освіти, психології та культурної політики.

Крім того, постійна присутність в соціальних мережах та на цифрових платформах впливає на самооцінку. Люди часто порівнюють своє життя з ідеалізованими образами інших користувачів, що може спричинити зниження самооцінки та появи відчуття неповноцінності. «Постійний зв'язок» та активна участь в цифрових групах стають важливими аспектами життя для багатьох людей, особливо молоді. Але така культура може також викликати проблеми, таці як зниження здатності до самостійного

мислення, залежність від лайків та коментарів, а також проблеми з реальною соціалізацією.

Алгоритми, які використовують соціальні мережі та інші платформи, спрямовують користувачів до того контенту, який відповідає їх інтересам. Це створює замкнуті кола інформації, де людина не отримує повноцінного погляду на світ та часто стає «замкненою» в своїй інформаційній бульбашці. Це, своєю чергою, впливає на особисті переваги та світогляд.

Інформаційні технології значно змінили сферу освіти. З розвитком інтернету та появою онлайн-курсів та освітніх платформ доступ до знань став більш демократичним. Тепер будь-хто, в кого є бажання, може пройти курси за вподобанням, не виходячи з дому. За допомогою таких платформ як Coursera, edX, Khan Academy, люди по всьому світу можуть отримати освіту в будь-якій галузі та в будь-якому напрямку. Це сприяє значному розширенню можливостей для самоосвіти та підвищення кваліфікації.

Цифровізація науки та доступ до великих масивів даних сприяє прискоренню наукових досліджень. За допомогою інформаційних технологій вчені можуть аналізувати значні обсяги інформації, а також швидко обмінюватися результатами та ідеями з колегами по всьому світу.

Одним з найбільших викликів цифрової епохи є захист особистих даних. З розвитком інформаційних технологій та збором великої кількості даних про користувачів з'являється ризик порушення конфіденційності. Необхідні нові етичні норми та законодавчі заходи для захисту особистих даних та забезпечення їх безпеки.

З розвитком штучного інтелекту та інших технологій, які пов'язані з обробкою даних, виникають нові етичні дилеми. Наприклад, хто несе відповідальність за рішення, що прийняті штучним інтелектом? Як забезпечити прозорість алгоритмів та уникнути дискримінації?

Ці питання потребують уваги як суспільства так і розробників технологій.

Розробники інформаційних технологій та їх користувачі повинні усвідомлювати свою відповідальність за можливі наслідки використання технологій. Необхідно прагнути до створення більш безпечних та етичних технологій, які сприяють покращенню якості життя, а не створюють додаткові ризики та загрози.

Висновки

Інформаційні технології значно вплинули на громадську свідомість, корінним чином змінивши способи комунікації, розповсюдження інформації та формування думок. Ці технології можуть як приносити користь так і створювати нові виклики для суспільства. Щоб мінімізувати негативні наслідки та отримати максимальну користь, важливо розвивати етичні та

відповідальні підходи до їх використання, а також забезпечити захист особистих даних і запобігти можливим маніпуляціям. Майбутнє громадської свідомості напряду залежить від того, як ми будемо управляти розвитком інформаційних технологій та їх впливом на наше життя. Подальші дослідження повинні бути спрямовані на більш глибоке вивчення алгоритмічних механізмів, впливу штучного інтелекту на інформаційний простір та розробку ефективних стратегій для підвищення медіаграмотності та стійкості суспільства до інформаційних маніпуляцій.

Список посилань

1. Castells, M. (2010). *The Rise of the Network Society*. Oxford: Wiley-Blackwell, 597 p.
2. Bakshy, E., Rosenn, I., Marlow, C., & Adamic, L. (2012). The Role of Social Networks in Information Diffusion. *Proceedings of the 21st International Conference on World Wide Web*, 1, 519–528.
3. Shamilishvili, I., & Sabashvili, G. (2023). The role of social media in shaping public opinion. *Intercultural Dialogues Transactions*, 7, 575-580.
4. Weeks, B. E., Ardèvol-Abreu, A., & Gil de Zúñiga, H. (2016). Online influence
5. Social media use, opinion leadership, and political persuasion. *International Journal of Public Opinion Research*, 29 (2), 173–196.
6. Turcotte, J., York, C., Irving, J., Scholl, R. M., & Pingree, R. J. (2015). News recommendations from social media opinion leaders. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 20 (5), 520–535.
7. Bagić Babac, M., & Podobnik, V. (2018). What social media activities reveal about election results
8. *Information Technology & People*, 31 (2), 327–347.
9. Рябчук М. Постколоніальний синдром і нові медіа. *Критика*. 2020. № 1–2. С. 3–7.
10. Мороз О. Нація овочів? Як інформація змінює мислення і поведінку українців. Київ: Yakaboo Publishing, 2021. 248 с.
11. Ngoc, N. M. (2022). Journalism and Social Media: The Transformation of Journalism in the Age of Social Media and Online News. *European Journal of Social Sciences Studies*, 7, 55-64.
12. Sunstein, C. R. (2017). *#Republic: Divided Democracy in the Age of Social Media*. Princeton: Princeton University Press, 328 p.
13. Кулеба Д <https://www.ukrinform.ua/tag-kuleba>. 2022.
14. Yochai Benkler, Robert Faris, Hal Roberts. (2018). *Network Propaganda: Manipulation, Disinformation, and Radicalization Through Partisan Communication*, 448 p.
15. Skoric, M. M., Liu, J., & Jaidka, K. (2020). Electoral and public opinion forecasts with social media data: A meta-analysis. *Information*, 11 (4), 202 p.

References

1. Castells, M. (2010). *The Rise of the Network Society*. Oxford: Wiley-Blackwell, 597 p.
2. Bakshy, E., Rosenn, I., Marlow, C., & Adamic, L. (2012). The Role of Social Networks in Information Diffusion. *Proceedings of the 21st International Conference on World Wide Web*, 1, 519–528.
3. Shamilishvili, I., & Sabashvili, G. (2023). The role of social media in shaping public opinion. *Intercultural Dialogues Transactions*, 7, 575-580.
4. Weeks, B. E., Ardèvol-Abreu, A., & Gil de Zúñiga, H. (2016). Online influence Social media use, opinion leadership, and political persuasion. *International Journal of Public Opinion Research*, 29 (2), 173–196.
5. Turcotte, J., York, C., Irving, J., Scholl, R. M., & Pingree, R. J. (2015). News recommendations from social media opinion leaders. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 20 (5), 520–535.
6. Bagić Babac, M., & Podobnik, V. (2018). What social media activities reveal about election results *Information Technology & People*, 31 (2), 327–347.
7. Riabchuk, M. (2020). Postcolonial Syndrome and New Media. *Krytyka*, No1–2, 3–7. [in Ukrainian].
8. Moroz, O. (2021). *Nation of Vegetables How Information Changes the Thinking and Behavior of Ukrainians*. Kyiv: Yakaboo Publishing, 248 p. [in Ukrainian].
9. Ngoc, N. M. (2022). Journalism and Social Media: The Transformation of Journalism in the Age of Social Media and Online News. *European Journal of Social Sciences Studies*, 7, 55-64.
10. Sunstein, C. R. (2017). *#Republic: Divided Democracy in the Age of Social Media*. Princeton: Princeton University Press, 328 p.
11. Kuleba, D. (2022). [Collection of articles by Dmytro Kuleba]. *Ukrinform*. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/tag-kuleba> [in Ukrainian].
12. Yochai Benkler, Robert Faris, Hal Roberts. (2018). *Network Propaganda: Manipulation, Disinformation, and Radicalization Through Partisan Communication*, 448 p.
13. Skoric, M. M., Liu, J., & Jaidka, K. (2020). Electoral and public opinion forecasts with social media data: A meta-analysis. *Information*, 11 (4), 202 p.

Oleksandr Chernysh

PhD student Department of Political Science

Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)

<https://orcid.org/0009-0002-9046-5663>

e-mail: o.chernysh@gmail.com

THE IMPACT OF INFORMATION TECHNOLOGIES ON PUBLIC OPINION

Abstract

The article explores the key directions of the impact of information technologies on public consciousness, including changes in the nature of communication, information dissemination, the transformation of news consumption and educational practices. The role of social networks as a primary intermediary in the formation of public opinion is analyzed, particularly their ability to simultaneously unite communities and contribute to segregation in the form of information "bubbles." It is proven that information technologies affect not only access to knowledge but also the very nature of thinking and event evaluation, particularly through personalized algorithms that shape the individual information space. A tendency towards superficial social connections and digital isolation in conditions of the prevalence of virtual communication over personal interaction is revealed. The ethical challenges of the digital age are disclosed, including the problem of personal data protection, the threat of manipulation through algorithms, and the responsibility of users and developers of IT environments. The positive impact of IT on the democratization of education and the development of scientific research due to the increased accessibility of knowledge through digital platforms is established. Both the advantages and risks of digitalization that influence the formation of public consciousness are highlighted. The conclusion is drawn on the necessity of conscious and responsible use of information technologies for the harmonious development of the individual and society.

Keywords: information technologies, public consciousness, social networks, public opinion, digitalization, ethics, content personalization.

Стаття надійшла до редакції 06.03.25

© Черниш О. В., 2025